

1

PROGRAMMA

1. Verwachtingen
2. Lesson Study: wat het is?
3. Stappen van de LS cyclus
4. Simulatie
5. Vragen en antwoorden
6. Afronding

VU

2

LEERDOELEN VAN DE SESSIE

1. Inzicht in de werkwijze Lesson Study
2. Inzicht in de meerwaarde van het gezamenlijk optrekken in het verbeteren van je les in de ISK.

3

VERWACHTINGEN

Maak de zin af:

“Bij het lesgeven in mijn ISK-klas, denk ik aan een uitdaging in...”

4

LESSON STUDY VU

*Door samenwerken
de les versterken*

5

LESSON STUDY: WAT IS HET?

Een team docenten werkt samen:

1. ontwerpt, observeert 'live' lessen, bespreekt en analyseert deze gezamenlijk
2. procesbegeleider ondersteunt het hele proces

Professionaliseringsmethodiek

6

TEAMLEREN RONDOM EEN VRAAG

Niet: lessenreeks ontwerpen

Maar: met elkaar een antwoord vinden op een vraagstuk

Door in detail een gedifferentieerde les te ontwerpen en bestuderen ("lesson study")

De les is het middel, niet het doel

7

DOELEN LESSON STUDY

Handelingsrepertoire uitbreiden (kennis en kunde)

Lessen versterken

Samenwerking versterken: van en met elkaar leren

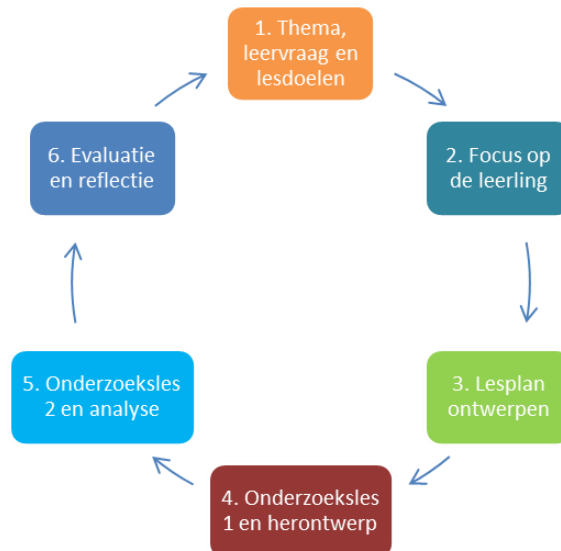
Door het samen ontwerpen, uitproberen en evalueren van gedifferentieerde lessen worden waardevolle inzichten opgedaan en wordt de lespraktijk versterkt. Je leert van je collega's én van leerlingen.

Op een interessante, relevante en praktijkgerichte manier

8

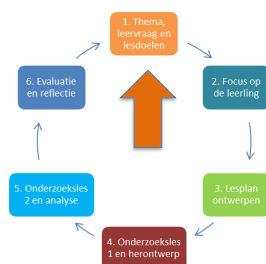
BIJEENKOMSTEN LESSON STUDY-VU CYCLUS

9

THEMA, LEERVRAAG EN LESDOEL KIEZEN

- Thema en prikkelende leervraag:
Welke vragen en onderwerpen leven er in het team? Waar lopen docenten of leerlingen tegenaan?
- SMART lesdoel:
Wat kunnen/weten leerlingen na de les?

10

VOORBEELD LEERVRAAG EN LESDOEL

- Thema en prikkelende leervraag:
Hoe kunnen we ruzies en conflicten in de klas vermijden?

Na een verkenning van het thema kiest na een het team voor een les gericht op het vergroten van wederzijds begrip en respect

- SMART lesdoel:
Leerlingen leren elkaar beter kennen: aan het einde van de les weet een leerling drie persoonlijke feitjes over twee medeleerlingen te benoemen.

11

VOORBEELD LEERVRAAG EN LESDOEL

- Thema en prikkelende leervraag:
Hoe kunnen we de spreekvaardigheid van leerlingen verder stimuleren in de vaklessen?

Na een verkenning van het thema kiest na een het team voor een les gericht op het inzetten op samenwerkend leren, waarbij een nadruk op mondeling uitwisselen en presenteren wordt gelegd.

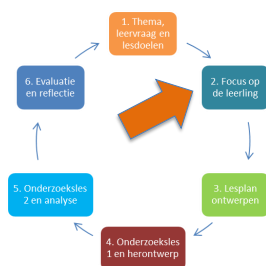
- SMART lesdoelen:
Leerlingen bespreken hun aanpak mondeling met elkaar en komen tot overeenstemming.
Leerlingen leggen de behandelde begrippen elkaar correct in het Nederlands uit.

12

FOCUS OP DE LEERLING

- Analyse van de klas waar de les gegeven gaat worden
- Indeling in drie groepen op basis van onderwijsbehoeften
- Kiezen van “casusleerlingen”

VU

13

ONDERWIJSBEHOEFTE

In plaats van wat doet deze leerling, wat moet deze leerling of wat mankeert deze leerling:

Wat heeft deze leerling nodig?

Specifiek: wat heeft deze leerling, in deze klas, in dit lokaal, bij dit vak, bij jou als docent nodig?

- Leerling als onderdeel van het systeem

VU

14

ONDERWIJSBEHOEFTE

Perspectief: 'Wat heeft deze leerling nodig om het lesdoel te behalen?'

Een instructie nodig die.....

- ✓ Kort en duidelijk is
- ✓ Verlengd is en waarbij de docent voordoet en hardop nadenkt
- ✓ De oplossingsstrategie stapje voor stapje aangeeft
- ✓ De sterke visuele kant van hem benut
- ✓ Vooral auditief is
- ✓ De betekenis van begrippen verheldert
- ✓ Voorkennis bij hem ophaalt en de relatie aangeeft met de nieuwe leerstof
- ✓ Hem stimuleert tot meedoen en meedenken
- ✓ Hem stimuleert eigen oplossingen te bedenken
- ✓ Hem steunt zelf zijn werk te plannen

Opdrachten nodig die.....

- ✓ Net op of onder zijn niveau liggen zodat hij succeservaringen kan opdoen
- ✓ Net boven zijn niveau liggen zodat hij cognitieve uitdaging krijgt
- ✓ Overzichtelijk en gestructureerd zijn

15

VOORBEELDEN TWEEDE TAALLEERDER

De tweede taalleerder heeft

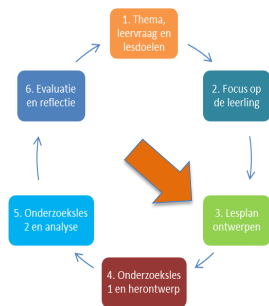
- tussentijdse geruststelling van de docent nodig
- een uitlaatklep voor gedragsimpulsen nodig
- tussentijdse feedback nodig
- een extra toelichting op de context nodig
- geduldige buddy nodig voor samenwerking
- instructie nodig die hij mee of na kan lezen
- herhaalde instructie nodig
- stappenplan/lesopbouw op het bord nodig
- instructie met eenvoudig taalgebruik nodig

16

LESPLAN ONTWERPEN

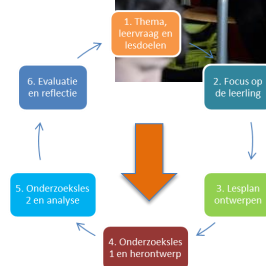
Differentiatie in instructie, begeleiding en/of werkvormen

17

LES UITVOEREN EN HERONTWERPEN

1. Les wordt gegeven door één docent uit het team
2. Nabespreken en herontwerpen

18

ONDERZOEKENDE HOUDING LERAREN

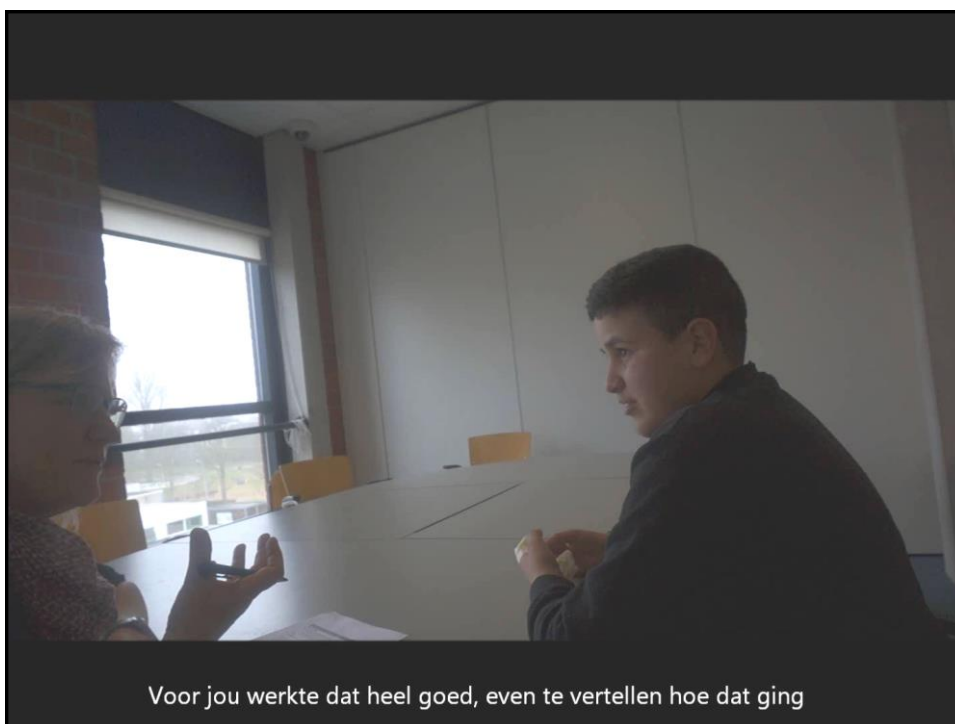
In een Lesson Study cyclus verzamel en analyseer je data:

1. Over de leerlingen
2. Over de effectiviteit van onderwijs
3. Over differentiëren in instructie
4. Over differentiëren in werkvormen

Bij leerlingen: systematische observaties, interviews, vragenlijst, werk van leerlingen

19

20

AANGEPASTE LES UITVOEREN

Andere klas
Andere leerlingen
Andere onderwijsbehoeften

Dezelfde les maar dan beter.....

 VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

21

REFLECTIE 1 KOLOM

STILSTAAN
BIJ JE
HANDELEN
IS
VOORUITGANG

Loesje

 VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

22

DOCENTEN OVER LESSON STUDY

23

AAN DE SLAG KOLOM

Les over vriendschap voor de ISK

Lesdoel: aan het einde van de les zijn leerlingen in staat om te vertellen wat zij belangrijk vinden in een vriendschap. Daarnaast weten zij hoe ze aansluiting kunnen vinden bij de leerlingen die dezelfde interesses hebben.

Opdracht in twee stappen

24

ERVARINGEN KOLOM

1. Hoe was het om met elkaar over een lesontwerp te brainstormen?
2. Wat gebeurde er in je groep?
3. Hoe zou dit zich vertalen naar een “echt” Lesson Study-team?

VRAGEN EN ANTWOORDEN

MEER INFORMATIE

VU Lerarenacademie
Wilma Jongejan
w.jongejan@vu.nl
020 59 81805 (06 15 509 133)

VU-NT2
Rachel Zuilhof
r.m.Zuilhof@vu.nl
020 59 82765

lerarenacademie.vu.nl/lessonstudy

